Sárkány közeleg

Ejdeha vared mishavad! – iráni, 2016. Rendezte és írta: **Mani Haghighi**. Kép: **Hooman Behnanesh**. Zene: **Cristof Rezaei**. Szereplők: **Homayoun Ghanizadeh** (Behnam), **Amir Jadidi** (Babak), **Ehsan Goodarzi** (Keyvan). Gyártó: **Dark Precursor Company**. Forgalmazó: **Cirko Film Kft**. *Feliratos*. 105 perc.

Hétköznapi történetek realista hangvételben és színészi játékkal – az iráni filmnek ezt az arcát ismerheti a nyugati közönség, és mintha Mani Haghighi rendező pontosan ezeket az elvárásokat akarta volna lerombolni. A *Sárkány közeleg* a műfaji besorolásnak is ellenáll, sőt szándékosan a néző összezavarása, elbizonytalanítása a célja.

A nyitány még a film noir sajátos iráni mutációjával kecsegtet. 1965-ben járunk, a titkosrendőrség egyik nyomozóját Qeshm szigetére rendelik, hogy egy politikai fogoly öngyilkossága ügyében vizsgálódjon. Amikor a férfit eltemetik, földrengés rázza meg a földet, mintha lapulna valami odalent a mélyben. A rejtély felderítéséhez a nyomozó egy geológust és egy hangmérnököt hív segítségül Teheránból, de mielőtt még a horrorszál kiteljesedne, beszélő fejek jelennek meg. Az áldokumentarista inzertekben maga a rendező számol be arról, mi motiválta a film elkészítésére (állítása szerint nagyapjának, Eberahim Golestannak dolgozott a szóban forgó hangmérnök, amikor nyomtalanul eltűnt), de a történetmesélés nehézségeibe is beavatja a nézőt. Szót kap az egyik színész is, aki elárulja, hogy saját magát alakítja a filmben, majd ismét a rendező következik, hogy megindokolja ezt a választást.

A folytatásban a nyomozás még szürreálisabb fordulatot vesz – néhány jelenet egyértelműen Jodorowsky hatását mutatja –, újabb és újabb rétegekkel, illetve idősíkkal bővül a film, és a finálé felé közeledve úgy tűnik, nem csak a központi rejtélyek, de a műfaji motívumok is kizárólag MacGuffinként szolgálnak. A nyugati néző dolga még nehezebb: a hatvanas-hetvenes évek iráni popkultúráját és politikai viszonyait érintő utaláshálót sem tudja jó eséllyel dekódolni. Kárpótlást legfeljebb a vizuális élmény nyújthat, Haghighi kiválóan ért azt atmoszférateremtéshez, a sziget világa az amerikai mélydélhez és a sivatagi westernekhez hasonlóan hiteles és sűrű, és az iráni folkot elektronikával ötvöző *soundtrack* is telitalálat.

BASKI SÁNDOR

Utazás apánkkal

Reise mit Vater – román-német, 2016. Rendezte és írta: **Anca Miruna Lazarescu**. Kép: **Christian Stangassinger**. Zene: **Darvas Ferenc**. Szereplők: **Alexandru Margineanu** (Mihail), Razvan **Enciu** (Emil), **Ovidiu Schumacher** (William), **Ulrike von Syberg** (Susanne). Gyártó: **Strada Films / Filmallee / Mirage Film**. Forgalmazó: A **Company Hungary**. *Feliratos*. 11 perc.

A fesztiválsikereknek köszönhetően a kortárs román filmek közül hagyományosan leginkább a súlyos erkölcsi kérdéseket, társadalmi visszásságokat és politikai bűnöket feszegető drámák láthatóak a nemzetközi közönség számára, miközben kis számban ugyan, de évről évre készülnek populáris műfaji filmek is Romániában. A román-német-magyar koprodukcióban készült *Utazás apánkkal* a két filmcsoport közé esik, vagyis azoknak a *midcult* szórakoztató filmeknek a sorát gyarapítja, amelyek a legjobban hiányoznak például a magyar választékból is.

A temesvári születésű, ám tizenegy éves korától Németországban élő rendező, Anca Miruna Lazarescu kisjátékés dokumentumfilmjeihez hasonlóan első egész estés munkájában is nemzetközi kontex-

tusban gondolkodik hazája félmúltjáról. Az erdélyi szász család az idős apa szívműtétje miatt robog át ócska kisautón az NDK-ba, a két fiatal fiútestvért pedig csakhamar meglegyinti a nyugat-német szabadság szele. Bár a bontakozó szerelmi szál és a számos humoros szituáció ilyesmit ígérne, a rendezőnek szerencsére esze ágában sincs felhőtlen és hazug nosztalgiamozit kerekíteni road movie-jából, és a történet elejétől kezdve hangsúlyozza, miféle baljós történelmi pillanatban vagyunk: 1968-ban, a prágai tavasz leverése után, mikor rövid időre a cseh elvtársakkal a kelleténél kicsit több szolidaritást mutató Ceaușescuból lesz a szocialista blokk fekete bárányа.

A sajnálatos események miatt az utazgató román állampolgárokkal is szigorúbban bánnak a testvéri országok hivatalnokai és közrendőrei, a disszidáláson gondolkodó főhősök közül így gyaníthatóan nem ér célt mindenki. Lazarescu válasza viszont várakozásainkon túlmutatóan józan és keserű: a hatvanas évek román ifjúságának jussa nem a beatdalokban megénekelt szabadság, hanem a levert vese, többéves munkatábori átnevelés és a küzdelmes, jelentéktelen, átokverte keleteurópai élet.

KRÁNICZ BENCE

Egyesült Szerelmes Államok

Zjednoczone Stany Miłości – lengyel, 2015. Rendezte és írta: **Tomasz Wasilewski**. Kép: **Oleg Mutu**. Szereplők: **Julia Kijowska** (Agata), **Dorota Kolak** (Renata), **Marta Nieradkiewicz** (Marzena), **Magdalena Cielecka** (Iza). Gyártó: **Manana / Common Ground Pictures**. Forgalmazó: **Vertigo Média** Kft. *Feliratos.* 106 perc.

Tomasz Wasilewski lengyel rendező ironikus című filmje (amely a 2016-os berlini filmfesztiválon a legjobb forgatókönyvnek járó díjat nyerte el) a hollywoodi szerelmi történetek idealizált álomvilágának szöges ellentéte. A helyszín sivár. A szerelem viszonzatlan. A lakótelep körfolyosós lakásait mintha direkt a szomszédok fürkészéséhez tervezték volna. A mindennapok gyötrelmeit feltáró epizódfüzérének láncszemei szerteágazva, viszszafordulva kapcsolódnak egymáshoz. Négy hősnőjét rokoni vagy baráti szálak kötik össze, de a valódi kapocs közöttük a boldogtalanság: Agata egy pap iránt táplált reménytelen szerelme miatt hidegül el férjétől, a munkájában sikeres, büszke Izával szakít a szeretője, az idős Renata fiatal szomszédnője megszállottjává válik, a fiatal Marzena pedig csak videófelvételen látja Németországban dolgozó férjét.

Nőkről szól Wasilewski filmje, de nem igazán feminista. A rendező szürkére fakított és élesen megvilágított képeken árusítja ki a női test kínjait. Szereplői a sivárság elől érzelemmentes testiségbe vagy abuzív, erőszakos kapcsolatokba menekülnek. Formailag a film lenyűgöző – szigorú, szimmetrikus kompozícióinak pontossága Ulrich Seidl képeit idézi. A filmet a román új hullám legnagyobb operatőre Oleg Mutu fényképezte: a stílusára jellemző félig szubjektív nézőpont olyan érzetet kelt, mintha mi is ott lennénk a szereplőkkel.

Az *Egyesült Szerelmes Államok* mégis távolságtartó és érzelmileg kopár. Az elnyomás emberi természetre gyakorolt hatásának kritikájaként – a film a szocializmus utáni felengedés időszakában játszódik – a karakterek nem invitálnak azonosulásra: megcsalnak, átvernek, kihasználnak másokat, sőt egyikük keserűségében megbocsáthatatlan bűnt követ el. A szenvtelen rendezői tekintet miatt lehetetlen együtt érezni sorsukkal – a film ugyanúgy a semmiben ér véget, mint ahol elkezdődött.

SIMOR ESZTER

Őrült boldogság

La pazza gioia – olasz, 2016. Rendezte: **Paolo Virzì**. Írta: **Francesca Archibugi**. Kép: **Vladan Radovic**. Zene: **Carlo Virzì**. Szereplők: **Valeria Bruni Tedeschi** (Beatrice), **Micaela Ramazotti** (Donatella), **Valentina Carnelutti** (Dr. Zappa). Gyártó: **Lotus Productions / Manny Films**. Forgalmazó: **Vertigo Média Kft**. Feliratos. 118 perc.

Paolo Virzì új filmje a napsütötte Toszkánában játszódik, de a régió ezúttal nem kedélyes gasztrofilm vagy romantikus komédia háttere. Virzì maga is a hely szülötte, több művét is helyezte már oda. Akárcsak a nők világa, amely szintén meghatározó kategória a rendezői életművön belül, legyen az alkotás érzékeny lélekrajz (*Caterina a városba megy*), vidáman induló, de sötétbe forduló szatíra (*Előtted az élet*) vagy családi melodráma (*Toszkán szépség*).

Az *Őrült boldogság*gal a női filmeken belül a rendező újabb alműfajt fedez fel: az „egy őrült naplója"-filmdrámákét. Két hősnőjét egy családias pszichiátrián kezelik: míg Beatrice régóta az otthon lakója, addig Donatella frissen kerül be. A furcsa páros közötti kölcsönhatás oda vezet, hogy megszöknek az intézetből, és ezzel szó szerint egy őrült *road movie* kezdődik.

Vannak olyan filmek, amelyeket kínszenvedés végignézni, de utolsó jelenetük annyira jól sikerült, hogy felülír minden korábbit. Ezek közé tartozik az *Őrült boldogság* is, azzal a különbséggel, hogy itt az utolsó két jelenet az, amit gyönyörűség nézni.

Cselekménye legnagyobb részében a film végigrohan a *Száll a kakukk fészkére*, az *Egy hatás alatt álló nő* és a *Thelma és Louise* megidézésén, olyan hosszúságban, amelyből bőven lehetett volna vágni. Ezt az időt főként Beatrice monológjai töltik ki, aki mindenkit idegesít a környezetében – beleértve a nézőt is. A finálére ráadásul kiderül, hogy valójában Donatella az, akinek katartikusan zárul a története, és érdemesebb lett volna korábban is inkább rá koncentráltuni. Így viszont nem egyértelmű a válasz a kérdésre, érdemes-e végigülni az *Őrült boldogság* első egy és háromnegyed óráját az utolsó, csodálatos tíz perce kedvéért.

VAJDA JUDIT

Szövetségesek

Allied – amerikai, 2016. Rendezte: **Robert Zemeckis**. Írta: **Steven Knight**. Kép: **Don Burgess**. Zene: **Alan Silvestri**. Szereplők: **Brad Pitt** (Max), **Marion Cotillard** (Marianne), **Lizzy Caplan** (Bridget), **Jared Harris** (Heslop). Gyártók: **GK Films / ImageMovers / Paramount Pictures**. Forgalmazó: **UIP-Duna Film**. *Szinkronizált.* 124 perc.

A „sztár mint szerző" jelenség nyomán az álomgyári rendszerben olykor színfalak mögötti magánéleti konfliktusokból is kovácsolható hatékony nézőmágnes – a legújabb példa a *Szövetségesek*, amely hollywoodi jóslatként vetíti előre egy látszólag álomba illő csillagpáros házasságának csúfos bukását. A II. világháborús, szerelmi kémtörténet hőse Max Vatan hírszerző tiszt, az angol titkosszolgálat egyik egyik sztárügynöke, akit egy főnáci elleni, casablancai merénylet kapcsán a francia ellenállás leglenyűgözőbb tagjával, a végzetes szépségű Mariannenal sorsolnak össze. A találkozásból nemcsak sikeres akció, de eszményi frigy is születik,

boldogságukra azonban árnyékot vet a gyanú, amely szerint a nő évek óta kettős ügynökként tevékenykedik.

A film motívumok szintjén egyértelműen a *Mr.és Mrs. Smith* egymásnak feszülő bérgyilkos párját idézi meg, a reflexiós háló azonban még ennél is sűrűbb szövésű. A kémfilm műfaji elemei eleve utalnak a filmkészítésre, hősei rendre szerepjátékra kényszerülnek, így az akció és forgatás közti párhuzam is adja magát – ráadásul mindkét világban veszélyforrás lehet a szakma és a magánélet összekapcsolása. Cotillard egyszerre jelenik meg a vásznon kifinomult Jolie-alteregóként és ragyogó vetélytársként – a két film pedig, *A tengernél* című, Jolie által írt és levezényelt (erősen szerzői ihletettségű) kapcsolati drámával kiegészülve, és a háttérben lezajlott Pitt-Jolie válság tükrében, afféle háromszínű házasság-trilógiát képez. A *Szövetségesek* minőségében messze kiemelkedik társdarabjai közül, még a giccs határán egyensúlyozva is: néhány tisztes munkával kidolgozott, feszültségteli kulcsjelenetnek, az izgalmas műfajváltásnak, a bársonyos szépségű képeknek és a Cotillard-féle varázslatnak köszönhetően nemcsak sokadik *Casablanca* utánérzés – összességében jóleső, régimódi moziélményt hagy maga után.

TÜSKE ZSUZSANNA

A fegyvertelen katona

Hacksaw Ridge – amerikai, 2016. Rendezte: **Mel Gibson**. Írta: **Andrew Knight**. Kép: **Simon Duggan**. Zene: **John Debney** és **Rupert Gregson-Williams**. Szereplők: **Andrew Garfield** (Doss), **Teresa Palmer** (Dorothy), **Vince Vaughn** (Howell), **Sam Worthington** (Glover), **Hugo Weaving** (Tom). Gyártó: **Icon Productions / Cross Creek Pictures**. Forgalmazó: **ADS Service**. *Szinkronizált.* 131 perc.

Mel Gibson megváltotta magát. Miután Hollywood egy évtizedre független produkciókba száműzte rasszista megjegyzéseiért, idén a DVD-polcokra és talán az Oscar-versenybe is visszatér. *Az utolsó emberig* az akciófilmes B-közép előtt vezekelt, mikor Gibson kijózanodott családapája visszavedlett az amerikai országutak neonáci motorosbandával és mexikói kartellel leszámoló harcosává, *A fegyvertelen katona* pedig Hollywoodnak adta meg, ami Hollywoodnak jár: a 40-es évekbeli aranykor előtt tisztelgő vallásos giccset, amely II. világháborús szuperhősfilmként értelmezi újra *A passió*t.

Gibson szemében a fegyverviselést vallási okokból megtagadó szanitéc, Desmond Doss a háború szürkéskék poklára alászálló, újjászülető, majd mennybemenő Krisztus-allegória, akinek védhetetlenséget vallásos következetessége biztosít. Doss nem a béke, hanem a tízparancsolat híve, így Gibson túlléphet a Truffaut óta megkerülhetetlen kérdésen, miszerint lehet-e háborúellenes háborús filmet forgatni. Neki különben sem kell magyarázkodnia, mint Howard Hawksnak a *York őrmester*ben, amelyben a vallásos parancsmegtagadó végül bibliai idézettel indokolja a béke nevében elkövetett öldöklést, hiszen Gibson, a lassítva reppenő húscafatok esztétája már *A passió*ban is az erőszak fizikai ábrázolásában kereste a megváltást. Nézőjét most is kilyukadó, kigyulladó, és szétrobbanó emberek látványával rendíti meg, mert minél könyörtelenebb a harc, annál nagyobb szent az azon

felülemelkedő szanitéc, aki végül nem kiábrándul, hanem megdicsőül a háborúban. *A fegyvertelen katona* így nem a legvéresebb pacifista, hanem a legerőszakosabb keresztény film lesz, amely olyan fájóan didaktikus, mégis zsigeri hatású jelenetekben hirdeti a felebaráti szeretet, az amerikai felsőbbrendűség és a klasszikus hollywoodi film dicséretét, hogy talán még Stan és Kenny sem fogják visszakövetelni a pénzüket azért, hogy megint egy istenfélő gyilokpornóra váltottak jegyet. Hiszen tudhatták, mi vár rájuk Gibson vériszamos (ön)megváltástörténetében.

SOÓS TAMÁS DÉNES

Underworld: Vérözön

Underworld: Blood Wars – amerikai, 2016. Rendezte: **Anna Foerster**. Írta: **Kyle Ward** és **Cory Goodman**. Kép: **Karl Walter Lindenlaub**. Zene: **Michael Wandmacher**. Szereplők: **Kate Beckinsale** (Selene), **Theo James** (David), **Lara Pulver** (Semira), **Charles Dance** (Thomas), **Tobias Menzies** (Marius). Gyártó: **Lakeshore Entertainment / Screen Gems**. Forgalmazó: **InterCom**. *Szinkronizált*. 91 perc.

Len Wiseman 2003-as *Underworld*-ja nekünk, magyar nézőknek leginkább azzal vált emlékezetessé, hogy egyaránt szerephez jutott benne Görög Zita és a hármas metró. A népszerű akcióhorrornak azóta nem kevesebb, mint négy folytatása született, a legfrissebb epizódot, a *Vérözön*t látva azonban meg kell, hogy állapítsuk, hogy az évek során ez az eredetileg sem túl színvonalas *franchise* is csak visszafelé volt képes fejlődni. Immár nemcsak a minőség romlott, de az előző részeket ideig-óráig élvezetessé tevő műfaji elemek is a felismerhetetlenségig erodálódtak.

A sorozat nyitódarabja egy eredetinek semmiképp sem nevezhető, de határozottan

piacképes műfajkevercset kínált a nézőknek: Wiseman filmje alapvetően a *Rómeó és Júlia* főbb fordulatait emelte át egy vámpírok és vérfarkasok örökös harcáról szóló történetbe, a románc és a horrormotívumok mellett azonban a *Mátrix*- és a *Penge*-filmek stílusát imitáló akciófilmes vonások is kiemelt szerephez jutottak. Ebből az ötödik részre nem maradt más, mint a máz, az öncélú tobzódás a mára divatjamúlt cyber-gótika leginkább közhelyes képeiben. Ezen felül a film nemhogy érzelmeket, de épkézláb motivációkat sem képes felmutatni, a korábban hangsúlyos horrormotívumok, fantasztikus elemek pedig vagy végletesen degenerálódtak, vagy teljességgel háttérbe szorultak (jóllehet a vámpírok érzékenyek a fényre, de soha nem harapnak meg senkit, a vérfarkasok pedig hatékonyabb harcosnak bizonyulnak az átalakulásuk előtt). Az alkotók ráadásul olyan buzgón igyekeztek megágyazni a következő folytatásnak, hogy a 90 perces játékidő végére gyakorlatilag semmivel nem kerülünk közelebb az expozícióban felállított konfliktusok megoldásához. Igaz, egy ilyen ihlettelen filmnél ezért már végképp felesleges reklamálni.

HEGEDÜS MÁRK SEBESTYÉN

A démon arca

Incarnate – amerikai, 2016. Rendezte: **Brad Peyton**. Írta: **Ronnie Christensen**. Kép: **Dana Gonzales**. Zene: **Andrew Lockington**. Szereplők: **Aaron Eckhart** (Dr. Ember), **Carice van Houten** (Lindsay), **David Mazouz** (Cameron), Catalina **Sandino Moreno** (Camilla). Gyártó: **IM Global / Blumhouse**. Forgalmazó: **InterCom**. *Szinkronizált*. 91 perc.

Mivel James Wan sikerrel telítette a horrorpiacot saját démonjaival és szellemvadászaival, az okkult területekre tévedt további alkotóknak szükségképpen ki kell kutatniuk a téma újabb variációs lehetőségeit, ha meg akarnak mérkőzni a tükörsimára polírozott konkurenciával. *A démon arca* a műfaji *mash-up* jó kezekben igen hálás stratégiáját választotta, egy az egyhez arányban vegyítve megszállt gyerekes ördögfilmet az instabil alternatív valóságokban (jelen esetben tudatalattikban) játszódó sci-fivel – csak éppen az *Ördögűző* találkozása az *Álomküzdők*kel (esetleg az *Insidious* flörtje az *Eredet*tel) ezúttal egyáltalán nem jó kezekbe került.

A démoni megszállottsághoz kapcsolódó közhelyek (diszfunkcionális család, felnőtt hangon dörmögő poronty) felsorakoztatása után *A démon arca* előbb átköltözteti az alműfajt a sci-fi felségterületére – démonológia helyett a parazitológiából kibontva az elengedhetetlen körítést –, majd mire a tolókocsiba kényszerült John Constantine-pótlék bajtársai segítségével alámerülhetne a fertőzött elmék bugyraiba, a készítők ötletei is kifogynak. *A démon arcá*nak álomterei a Freddy Krueger-féle szórakoztató extravagancia hiányán túl is konganak a kreatív ürességtől, ahol a legmarkánsabb vizuális ötlet egy szokatlan színűre festett ajtó, miközben a fantázia-deficit végső tüneteként a másvilági harcokat is puszta öklöllel vívják a résztvevők. Az ördöginek szánt elmejáték így hamar dugába dől, trükkjei nem elég látványosak és nem is elég ravaszak ahhoz, hogy lehengereljék a (10. perc után már a borítékolható) nyitott

befejezést váró nézőt. Viszont egy feladatot mégis nagyobb sikerrel teljesít, mint a szintén mentális idea-beültetésre vállalkozó *Eredet*: megtekintése után ugyanis lehetetlen szabadulni az Awolnation *Sail*jének a filmben többször hallható dallamaitól.

SEPSI LÁSZLÓ

#sohavégetnemérős

#sohavégetnemérős – magyar, 2016. Rendezte: **Tiszeker Dániel**. Írta: **Horváth András Dezső**, **Fehér Gáspár** és **Fehér Boldizsár**. Kép: **Pataki Ádám**. **Zene**: **Csöndör László**. Szereplők: **Karácsony Tamás**, **Csöndör László**, **Ötvös András**, **Trecskó Zsófia**, **Hartai Petra**, **Sztarenki Dóra**, **Orosz Ákos**. Gyártó: **Színfolt Film**. Forgalmazó: **Select. / Mozgó Mozi**. 92 perc.

Laza hangulatú generációs szkeccsfilm féltucat Wellhello számra hangszerelve, avagy hat kis történet mai magyar huszonévesek szerelmi ügyeiről. Itt egy a fiatal popzenei csapat, Karácsony Tamás Fluorral az élen, akik az utóbbi években sikert sikerre halmoznak és milliós nézettséget értek el a zenemegosztó oldalakon. Könnyed hangvétellel, fülbemászó dallamokkal dolgoznak, időnként szellemesen reflektálnak a fogyasztásorientált Pán Péter-szindrómás fiatalokra éppúgy, mint az Y-generáció közösségi médiahasználatára, a Facebook-Instagram-Tinder szentháromságban élőkre. Leginkább azonban szerelemről szóló slágereket írnak.

Tiszeker Dániel rendező és Lévai Balázs producer elvileg nem Wellhello PR-filmet készített, a csapat tagjai csak ittott tűnnek fel turnébuszukkal a történetek között, de sikerszámaik adják a filmzenét. A történet arra fókuszál, hogyan működnek a mai huszonévesek párkeresés terén. Problémás szívügyeik érzelmi hullámvasutazást ígérnek, ám sajnos ez a film színvonalára is igaz: a laza és őszinte hangvétel mellett bőven akadnak súlytalan alakítások és gyengén működő poénok. A hat mikrotörténetben az éjszakai fürdőzés után összebilincselve ébredő párocska, a szextárskeresőn ismerkedő lányok, a hipermarketben egy egész párkapcsolatot fejben lezongorázó fiú, az exeire rákattant magányos juppi, a kiszemelt jövendőbeliből mániákusan felkészülő srác és a fesztiválozást lábtörés miatt kórházi ágyra cserélő barátnő eseteit ismerjük meg, melyekből csupán két-három egészen izgalmas, a többi felszínes és felejthető. A mai huszasok csajozási-pasizási szokásainak jól eltalált felskiccelése dicsérendő, de valódi elismerés az ígéretes, fiatal színészeknek, valamint Pataki Ádám operatőr invenciózus és profi képi világának jár.

PARÁDI ORSOLYA

Hóesés Barcelonában

Barcelona, nit d'hivern – spanyol, 2015. Rendezte: **Dani de la Orden**. Írta: **Eric Navarro** és **Eduard Sola**. Kép: **Ricard Canyellas**. Zene: **Joan Dausa**. Szereplők: **Alexandra Jiménez** (Alba), **Álex Maruny** (Oscar), **Miki Esparbé** (Carles), **Alberto San Juan** (Miguel). Gyártó: **Barcelona Nit de Films / El Terrat**. Forgalmazó: **Cirko Film Kft**. *Feliratos*. 95 perc.

A *Hóesés Barcelonában* maga a katalán *Igazából szerelem*. Több szálon futó cselekményének egyes történetei mind a szerelem és szeretet kérdései körül bonyolódnak, a katalizátor pedig ismét az ajándékozás ünnepe. Sőt, Dani de la Orden munkája kitör az ünnep-filmek hagyományából, hogy ne csak a szereplői egymásnak, hanem a film is szerelmi vallomással adózzon Barcelonának. A *Hóesés Barcelonában* tehát a városfilmek sorába is becsatlakozik. Mindez ígéretesen hangzik, csakhogy az eredmény mégsem szívmelengetően ünnepi, a helyi hagyományok szerint a Háromkirályok felvonulásának estéjén-éjjelén játszódó mozidarab, hanem inkább a két filmtípus igen-igen elhanyagolt szerelemgyereke.

Pedig vannak jó ötletei: a cselekményt az ünnep legfeszültebb 24 órájára szűkíti, és lemond a családbarát biztonsági játékról, teret engedve korhatáros jeleneteknek. Nem erőlteti a szálak szoros összefonódását, sem a gigantikus finálét, megmarad jó értelemben földhözragadtabb, novellisztikus szösszenetnek. Ráadásul az egyik történetszál – amelyben az egyik király teljes jelmezben kereket old a felvonulásról, hogy egy éjszakán át üldözze 20 éve nem látott szerelmét – annyi lehetőséget rejt magában, hogy arra akár egy egész filmet fel lehetett volna építeni.

Talán ezt is kellett volna tennie a rendezőnek: a *Hóesés Barcelonában* többi története ugyanis szellemtelen, a szökött

királyon túl pedig csak elvétve akad talányos vagy szimpatikus figura. Hiába a katalán nyelvhasználat és az erre tett folytonos utalások, az ünnepi felvonulás képei vagy a Barcelona-Madrid ellentét felvillantása, a várost alig ismerjük meg. A benne zajló hétköznapi életek többé-kevésbé hétköznapi problémái cél szerint humoros, valójában túlzottan egyszerűsítő ábrázolást nyernek. A legnagyobb baj, hogy néhány pillanatot leszámítva a *Hóesés Barcelonában* nem tud hangulatot teremteni: a szerelem és szeretet körüli felhajtás idegen és művi marad.

FORGÁCS NÓRA KINGA

Hivatali karácsony

Office Christmas Party – amerikai, 2016. Rendezte: **Will Speck** és **Josh Gordon**. Írta: **Jon Lucas**, **Justin Malen**, **Laura Solon**, **Dan Mazer** és **Scott Moore**. Kép: **Jeff Cutter**. Zene: **Theodore Shapiro**. Szereplők: **T. J. Miller** (Clay), **Jason Bateman** (Josh), **Jennifer Aniston** (Carol), **Courtney B. Vance** (Walter), **Olivia Munn** (Tracey). Gyártó: **Bluegrass Films / Reliance Entertainment**. Forgalmazó: **Freeman Film**. *Szinkronizált.* 106 perc.

Nem véletlenül potyognak a futószalagról, az egy dollárra vetített megtérülési ráták a vígjátékok esetében igen impozánsak. Az egységnyi játékidőre vetített drága látványosságok aránya kicsi, a komikusokat kell csak megfizetni, a szövegelős jelenetek költsége nem vészes. Igen ám, de mit küldjön a ringbe az egyszeri producer, ha épp a mindent taroló *Csillagok háborúja* újabb reinkarnációja terpeszkedik a karácsonyi szezonon? Nos, két csúcson futó trendet kell csak összegyúrni és meghinteni némi fenyőtűvel, nagy baj nem lehet. A céges karácsonyi parti motívumára rátalálni valódi heuréka-pillanat lehetett, nincs az a konkurencia, ami mellett a *Másnaposok* buliapokalipszise némi bürókomédival keresztezve ne érdekelné a nézőket.

Az ötlet már csak azért sem elvetélt, mert a moziban kikapcsolódó dolgozó ébren töltött élete durván felét egy kvázi filmes stábban, azaz mesterséges hierarchiában, fura szerepeket játszva, random sorstársaival tölti. A napi mókuskerékben e bizarr helyzet szinte természetesnek tűnik, de az illúzó szövete az évi hajtás ünneplésekor bizony felhasad. A kollektív italozás az irodai világot a maga abszurd valóságában tárja fel, Los Angelestől Kuala Lumpurig: erre megy rá most a filmkészítő gépezet és váltja aprópénzre a kegyelmi pillanatot. A végeredmény abszolút profi darab, a mellékszereplők és fordulatok olyan menetrendszerűen érkeznek, mint a jópofizó főnökök tiszteletkörei a vállalati bulikon. Jason Bateman vagy Jennifer Aniston félálomban is eljátssza ezeket a figurákat, a szuperlassított parti tetszetős és mivel a film tizenhatos karikára kalibrálták, felvillan pár cici, eldurran egy-két puki. Hogy mégsem távozunk teljesen üres kézzel, az a filmes utalások mellett az ösztönösen vicces T. J. Miller érdeme: ő az egyetlen az ingyenpiától fejre állt tömegben, akire nem kollégaként, hanem emberként gondolunk.

HUBER ZOLTÁN

Vaiana

Moana – amerikai, 2016. Rendezte és írta: **John Musker** és **Ron Clements**. Zene: **Mark Mancina**, **Lin-Manuel Miranda** és **Opetaia Foai**. Gyártó: Walt **Disney Pictures**. Forgalmazó: **Forum Hungary**. *Szinkronizált.* 103 perc.

A *Vaiana* (leánykori nevén: *Moana*), egy kalandvágyó polinéz bakfis kalandjait mutatja be, amelyek során egyrészt isteneket kell megtalálnia, másrészt hercegnő elődei példáját követve önmagát (ámbár ezt az örökséget tagadja az egérgyár, sőt maga a hősnő is, kikérve magának a „hercegnő" titulust). A Disney stúdió legújabb alkotását rendezőként Ron Clements és John Musker alkotópárosa jegyzi, akik többek közt egy olyan klasszikus megszületésénél bábáskodtak, mint a Disney reneszánsz kezdetét jelentő *A kis hableány* – nem meglepő tehát sem az egzotikus óceáni környezet, sem pedig az abból elvágyódó hősnő szerepeltetése. Míg azonban Ariel túl a vízen a szárazföldre vágyik, addig Vaianát éppen a zátony mögött elterülő óceán hívja. De ami ennél lényegesen jelentősebb különbséget eredményez a két hősnő reprezentációjában, az a filmek között eltelt 27 év szemléletváltása a női szereplőket és szerepeket illetően. Ariel egyetlen – a feminista kritikusok által oly sokszor támadott – célja, hogy eljusson az emberek világába, ahol feleségül mehet szívszerelméhez, az anti-Ariel Vaiana küldetése ezzel szemben, hogy faluja megmentésre érdekében visszaszerezze Te Fiti istennő termékenységet hozó szívét – amit egy polinéz Herkules-Thor félisten lopott el, hogy hőstetteit gyarapítsa.

Egyértelmű tehát, hogy Mickey mágikus birodalmában igyekeznek alkalmazkodni a való világ változó trendjeihez. Noha Vaiana mind identitástudat, mind külalak terén eltér a korábbi Disney hercegnőktől, a cselekmény mégis nagyban követi a klasszikus modellt. Megvannak az elmaradhatatlan vicces mellékszereplők, a hősök időről időre továbbra is dalra

fakadnak (némelyikük meglehetősen erőltetettre sikeredik, lásd a jamaikai Tamatoa rák feltűnését, aki nem több Sebastian szörnyváltozatánál), miközben a történet valódi konfliktusok nélkül marad – így aztán hiába a meseszép animáció, a varázslat elmarad.

ZSUBORI ANNA

A pótolhatatlan Werner doktor

Médecin de campagne – francia, 2016. Rendezte: **Thomas Lilti**. Írta: **Baya Kasmi** és **Sherazade Khalladi**. Kép: **Nicolas Gaurin**. Zene: **Alexandre Lier**, **Sylvain Ohrel** és **Nicolas Weil**. Szereplők: **François Cluzet** (Werner), **Marianne Denicourt** (Nathalie Delizia), **Christophe Odent** (Norès), **Patrick Descamps** (Francis). Gyártó: **31 Juin Films / Les Films du Parc**. Forgalmazó: **Cirko Film Kft**. *Feliratos*. 102 perc.

Az orvos-drámák számtalan előnyei közül az egyik legszembeötlőbb, hogy ugyanazzal a hatásmechanizmussal operálnak, mint egy vaskos bűnügyi történet, csak ebből a cselekményekből hiányzik a bűn – helyette viszont ott a betegség vagy kór vagy baleset, amelynél jobb antagonista szinte alig létezik, hiszen maga az anyatermészet szállítja a nézőnek, kegyetlenül szembesítve azt önnön törékenységével. Az izgalomspektrum tulajdonképpen korlátlan, ráadásul ezek a sztorik remek alkalmat nyújtanak a népesség pásztázására, pazar karakterkészletekkel való játékra, hiszen az orvos betegtől betegig jön-megy és nyomoz hol véres, hol rejtélyes esetleg komikus helyzetekben.

Thomas Lilti rendezőnek nem kellett a szomszédba mennie egy kis ihletért, hiszen amellett, hogy filmes, praktizáló háziorvos is – vélhetően ennek tudható be *A pótolhatatlan Werner doktor* keresetlen egyszerűsége és könnyedsége. A címszereplő főhős elhívatott vidéki orvosként igazi közösségformáló ember, mindenkit ismer, mindenkiről tud mindent, bejáratos mindenhová, a gyógyítás az élete. Amikor kiderül, hogy agydaganata van, saját orvosa a csinos Delezia doktornőt küldi mellé, hogy legalább a munka egy részében segítsége lehessen. Lilti az új kolléga betanítása és asszimilálódása örvén tárja elénk a francia vidék aprólékosan kidolgozott képét, és mereng el az élet és halál nagy kérdésein.

A pótolhatatlan Werner doktor kiegyensúlyozott és tartalmas dramedy, szeretnivaló, nyers karakterekkel, patikamérlegen mért humorral, feszültséggel és romantikával. Legfőbb ereje a hétköznapiságában rejlik, a történet bájosan ütött-kopott miliője remekül ellenpontozza az esetleges keresettséget. Lilti filmje attól izgalmas és érzelmes színfoltja a francia filmiparnak, hogy mesterien bontja ki a keserédes romantikus történetben a francia vidék szociohálóját.

ALFÖLDI NÓRA

Derült égből apu

Demain tout commence – francia, 2016. Rendezte: **Hugo Gélin**. Írta: **Jean-André Yerles** és **Mathieu Oullion**. Kép: **Nicolas Massart**. Zene: **Rob Simonsen**. Szereplők: **Omar Sy** (Samuel), **Clémence Poésy** (Kristin), **Antoine Bertrand** (Bernie), **Gloria Colston** (Gloria), Gyártó: **Mars Film / Vendôme Production**. Forgalmazó: **Vertigo Média**. *Szinkronizált*. 95 perc.

A globális filmiparban ritkaságnak számít, hogy egy mexikói kishalra csapjanak le a remake-alapanyagra éhes filmnemzetek cápái, ám a 2013-as *No se aceptant devoluciones* óriása sikere Latin-Amerika, sőt az Egyesült Államok piacán kétségkívül elég erős vérszagnak bizonyult, hogy a mindenevő török újrafilmesek mellett a franciák nagyvadját is bevonzza. A *Derült égből apu* esetében azonban az EU-komformitás pont azokat az (többnyire kétes) érdemeket hántotta le az alapfilmről, amelyek az óceánon túli spanyoljajkú közönséget szíven és bukszán találták: a teleregényeket megszégyenítő klisékarakterekt (a szívtelen *yuppi*-anyát sebzett lelkű mártírrá, az álnok leszbikus élettársat decens fekete vőlegénnyé, a tahó havert érzékeny meleg baráttá konvertálva), a bumfordi társadalomkritikát (középpontban a mexikói-amerikai ellentétekkel) és a politikai korrektséggel véletlenül sem vádolható alapkonfliktust, amelyhez képest a *Kramer kontra Kramer* állítólagos antifeminizmusával kész nőmozgalmi propagandának tűnhet.

Életvidám, felnőni képtelen francia férfihősünk ugyanis fejlődéstörténete során nem egy exdrogos, homoszexuális karrierbanyától kénytelen megvédeni hétéves kislányát (a kőkemény kulturális sokkot jelentő londoni száműzetésben), akit születése után nála felejtett az anyaság terhével szembenézni képtelen egyéjszakás szerető. Grélin verziójában két, önzéssel és felelőtlenséggel egyformán vádolható ember vetélkedik a tüneményes gyermek kizárólagos felügyeleti jogáért, így az alapfilm sarkított karaktereiből fakadó összes konfliktust erőltetett megoldásokkal (hol véletlenek, hol félreértések) kell megfelelő mederben tartani, hogy a történet eljuthasson a kétségtelenül megrázó (bár ugyancsak finomabbra hangolt) végső fordulatig. A végeredmény így épp olyan felemás, mint a *Május 35.* pepita kislánya: bájos poénjait és szép metaforáit a mexikói papától örökölte, drámai mélységét és erős színészeit a francia anyától kapta, ám színei nem olvadnak egységes árnyalatba.

VARRÓ ATTILA